

Gazeta Grudziądzka

W Imię Boże!

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Za Wiarę i Ojczyznę!

Wydanie II

„Gazeta Grudziądzka“ wychodzi 3 razy tygodniowo w 3 wydaniach: I. (Pomorze), II. Wojew. centralne, kresy wsch., Małopolska i zagranica), III. (Wielkopolska i Śląsk) wraz z bezpłatnymi dodatkami: „Gospodarz i Osadnik“, „Robotnik“, „Dobra Gospodyni“, „Śmiech“, „Przyjaciel Młodzieży Gość Świąteczny“ i inne dodatki. — Przedpłata wynosi kwartalnie wraz z odnośnieniem do domu 3,89 zł., miesięcz. 1,30 zł. w Wolnym Mieście Gdańsku 2,50 guldenów, zagranicą wraz z kosztami przesyłki: we Francji 20 franków, w Belgii 36 franków belg., w Holandji 2,50 guldenów nól. w Niemczech 4,00 RMk., w Szwajcarii 5 fr. szw., w Czechosłowacji 38 koron czesk., w Austrii 8 szylingów, w Danii 6 koron duńskich, w Szwecji 5 koron szwedzkich, we Włoszech 20 lirów włoskich, w Ameryce i Kanadzie 1 dolar, w innych krajach równowartość 1 dolara meryk. — Ogłoszenie drobne z słowo 20 groszy, słowa tłustym drukiem podwójnie najmniej 2 zł., tylko za gotówkę zgóry.

Na sobotę, 28-go grudnia 1935 r.

Z wojny włosko-abisyńskiej

Z Addis Abeby napływają wiadomości o gwałtownych walkach, rozgrywających się na południowych stokach prowincji Szire, w odległości 50 km od Aksum.

W walkach tych Abisyńczycy zdobyli 10 tanków, 21 karabinów maszynowych i 2 samochody. Straty włoskie są podobno bardzo duże. Włosi opuścili pozycję i wycofali się w kierunku na Aksum.

Wiadomość powyższą potwierdza depeza z Dessie, podana przez agencję Reutera.

Według informacji abisyńskich w walce pod Enda Silasi, włosi zostawili 150 zabitych białych żołnierzy i 200 askarysów. Atak w prowincji Szire prowadzą oddziały rasa Aeyennu.

zycję i załamał się w morderczym ogniu karabinów maszynowych. Walka trwała kilka godzin, poczem Włosi przypuścili kontratak, rozpraszając całkowicie kolumnę abisyńską. Na placu boju naliczono ponad 10 poległych wojowników abisyńskich. Straty Włochów wynoszą kilkunastu zabitych i rannych.

Lotnictwo włoskie obrzuciło bombami kolumnę abisyńską, przeprawiającą się przez bród na rzece Takace pod Mei Timehet. Bomby włoskie wywołały panikę między Abisyńczykami, którzy w popłochu cofnęli się i rozproszyli się w lesistym terenie, na południowym brzegu rzeki Takace.

Zróżdła niemieckie donoszą z Addis Abeby, że w zachodniej części frontu północnego oddziały Abisyńczyków posuwają się naprzód i że nawet patrole wywiadowcze abisyńskie widziano w odległości 6 km. od Aksum.

Na froncie południowym według informacji ze wszystkich źródeł, panuje całkowity spokój.

— Samoloty, które bombardowały wczoraj okolice jeziora Assiangi, pragnęły rozproszyć zgrupowania wojsk abisyńskich w rejonie, znajdującym się na połowie drogi między Dessie a Makalle. Krażąc pogłoski, że bombardowanie nie przyczyniło poważniejszych strat, gdyż Abisyńczycy zdołali się zaważasu ukryć.

Zniesienie cenzury prasowej

Z Madrytu donoszą o zniesieniu obowiązującej od dłuższego czasu w całym kraju cenzury prasowej. Ministerstwo spraw wewnętrznych wysłało do redakcji dzienników okólnik, wyrażający nadzieję, że pisma nie zawiodą zaufania rządu i powstrzymają się w przyszłości od publikowania wiadomości szkodliwych dla interesów państwa.

Równocześnie, na mocy rozporządzenia ministerstwa spraw wewnętrznych, cofnięto złożenie z urzędu radców miejskich Madrytu i Barcelony, którzy w swoim czasie musieli ustąpić z zajmowanych stanowisk w związku z rewoltą paździcznikową.

Przed ogłoszeniem amnestii

Ustawa o amnestii ogłoszona zostanie w tych dniach zwolnienie więźniów nastąpi najprawdopodobniej w dniu 2 — 3 stycznia 1936 r. Wszelkie przygotowania do zwolnienia są już poczynione.

Polski Patronat Opieki nad więźniami zajął się już sprawą zaopatrzenia tych, którzy otrzymają wolność, działając w porozumieniu z władzami, a mianowicie z Min. Sprawiedliwości oraz Min. Opieki Społecznej. Ważna była kwestja biletów kolejowych dla więźniów. W rezultacie Min. Komunikacji przyznało darmowe przejazdy dla więźniów powracających do rodzin. Więźniowie polityczni nie korzystają też z bezpłatnych przejazdów kolejowych, lecz otrzymują tylko pięćdziesiąt procent ulgi.

Skazanie gdyńskiego Malisza

Przed sądem okręgowym w Gdyni toczyła się rozprawa przeciwko Stefanowi Bulińskiemu zwanemu gdyńskim Maliszem, oskarżonemu o usiłowanie zabójstwa niejakiej Kotyńskiej i listonosza, celem zażądania pieniędzy. Według zeznań oskarżonego i świadków Buliński plan swój opracował na podstawie sprawozdań z sądowego procesu Malisza w osławionym „Tajnym Detektywie“.

W wyniku rozprawy Buliński skazany został na karę 10 lat więzienia.

Wykonanie wyroku śmierci

W więzieniu w Janowie Lubelskim kat Braun wykonał wyrok śmierci przez powieszenie na osobie Józefa Adamskiego, skazanego na śmierć przez Sąd Okręgowy w Lublinie, za zamordowanie Antoniny Tryk ze wsi Lipa, w dniu 15 czerwca r.b.

NOCNY NAPAD.

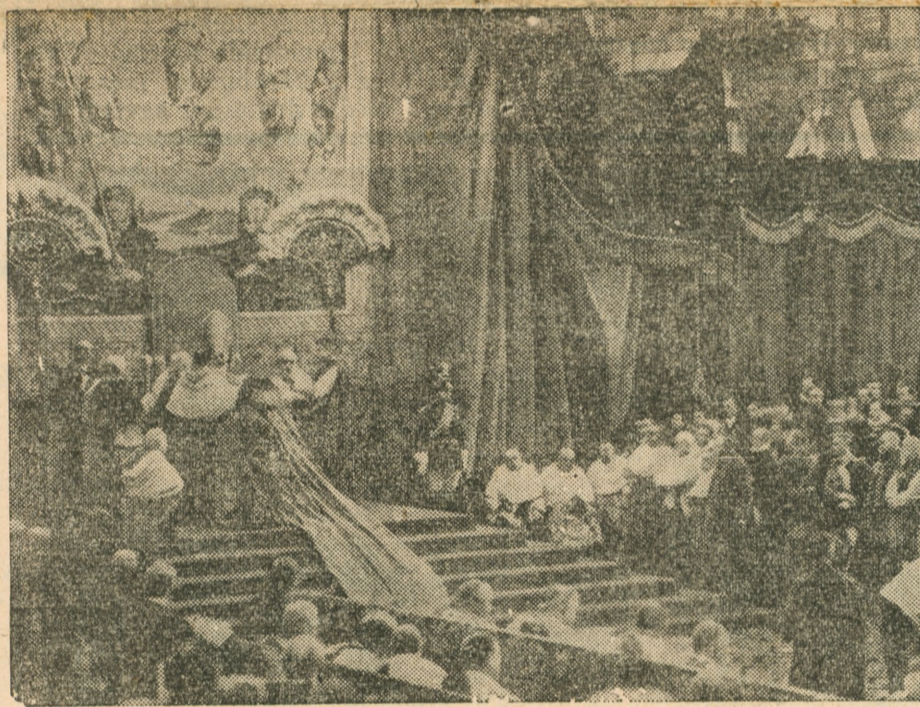
W uzupełnieniu wiadomości o krwawych walkach pod Enda Silasi w odległości 50 km na zachód od Aksum, korespondenci pism angielskich z Addis Abeby donoszą, że Abisyńczycy, wykorzystując świetną znajomość terenu, zdołali przejść nieopatrzenie między oddziałami włoskimi i zaatakowali od tyłu fort włoski w pobliżu tej miejscowości.

Atak przeprowadzony w nocy, z kierunku, z którego Włosi nie oczekiwali uderzenia, wywołał panikę. Walka zamieniła się wkrótce w potworną rzeź. Ofiarą zaskoczenia padło kilkuset żołnierzy włoskich. W ręce Abisyńczyków dostało się kilkanaście czołgów włoskich i liczne zapasy żywności i amunicji. Ze względu na brak mechaników i materiałów pędnych zdobyte czołgi zniszczono granatami ręcznymi.

MORDERCZA WALKA POD ABBI-ADDI.

Agencja Havasa sygnalizuje z Addis Abeby, że w rejonie Enda Selasi kilkotysięczna kolumna rasa Aeyennu zadała Włochom znaczne straty, zdobywając w nocnym ataku wysunięte pozycje włoskie. Wyślane z Aksum posiłki prowadzą kontrofensywę w celu odbierania zajętych stanowisk i pomśzczenia dotkliwej porażki. Podobno Abisyńczycy zdobyli parę tanków włoskich.

O świcie, w sobotę, znaczne siły Abisyńczyków zaatakowały pozycje włoskie na południe od Abbi Addi, odległe o 30 km na zachód od Makalle. Atak abisyński natknął się na silnie umocnione po-

20-tu nowych kardynałów.

Jak wiadomo, Ojciec św. mianował 20-tu nowych kardynałów. Na zdjęciu uroczysta chwila nadania wysokich stanowisk przez Ojca św. w Watykanie

Straszna katastrofa kolejowa w Niemczech

Na stacji kolejowej w Grosheringen w Turynji w Niemczech wydarzyła się w wigilję Bożego Narodzenia straszna katastrofa kolejowa. Oto pociąg pospieszny najechał z tyłu na stojący na stacji pociąg osobowy. Skutki zderzenia były straszliwe — jeden z wagonów osobowych został zwalony do rzeki, inny wagon zawisł nad rzeką na przesłach mostu, pięć zaś innych wagonów zostało zbite w jedną masę drzazg.

W katastrofie tej 33 osoby poniosły śmierć na miejscu, zaś około 60 osób zostało lżej lub ciężiej ran-

nych. Na miejsce katastrofy zjechały pociągi ratownicze, oddziały saperów, oraz władze śledcze.

Rozwiązanie Stron. Narod. na Śląsku

Władze administracyjne rozwiązały w Katowicach, Chorzowie, w powiecie świętochłowickim, oraz w wielu jeszcze miejscowościach Górnego Śląska, placówki Stronnictwa Narodowego.

Zjazd C. T. O. i K. R. w Warszawie

W niedzielę, dnia 15 grudnia br. odbył się w Warszawie walny zjazd delegatów Centralnego Towarzystwa Organizacyj i Kółek Rolniczych, na który pomimo ciężkich warunków finansowych, przybyło bardzo wielu delegatów. Jak wiadomo organizacja Centr. Tow. Org. i Kółek Rolniczych została ongiś opanowana i pozostaje dotąd pod wpływami sanacji.

Niedzielny zjazd poza omówieniem ogólnych bolączek rolnictwa, miał na celu zaprotestowanie przeciwko panoszeniu się wpływów obszarnczych w naczelnej organizacji i reprezentacji rolnictwa, jaką jest Związek Iz i Organizacji Rolniczych. W tym kierunku uchwalono też następującą rezolucję:

„Walne Zgromadzenie C. T. O. i K. R. stwierdza, że naczelna reprezentacja zorganizowanego rolnictwa (Związek Iz i Org. Roln. — przypisek Redakcji) powinna wypełniać swoje zadanie w ten sposób, aby poszczególne zrzeszenia rolnicze mogły prowadzić swobodnie swe prace przy jasnym i ściśle określonym rozdziale funkcji i kompetencji.

W myśl powyższego, rolniczy samorząd gospodarczy, jako instytucja publiczno-prawna, utrzymywana z pieniędzy podatkowych, nie może być uzależniona w naczelnej reprezentacji od wpływu organizacyj branżowych, związanych z przemysłem lub reprezentujących interesy klasowo-ziemiańskie.

Walne Zgromadzenie C. T. O. i K. R. stwierdza, że drobne rolnictwo z tytułu swej siły gospodarczej i liczebno-

ści musi mieć w naczelnej reprezentacji rolnictwa, jak też w samorządzie gospodarczym należny udział i wpływ zagwarantowany statutowo“.

W czasie zjazdu szereg mówców wystąpiło z żądaniem, aby Zarząd Towarzystwa rozpoczął energiczne starania u władz o zniesienie uboju rytualnego.

Mówcy w ostrych słowach protestowali przeciwko utrzymywaniu gmin żydowskich, kosztem całej ludności chrześcijańskiej. Wywody przemawiających były żywo oklaskiwane.

W czasie zjazdu wygłosił również przemówienie minister rolnictwa Poniatowski.

Sejm spółdzielczości w Warszawie

We środę, dnia 18 grudnia br. odbył się w Warszawie walny zjazd Związku spółdzielni rolniczych i zarobkowo-gospodarczych z udziałem kilkuset delegatów z całej Polski.

Związek spółdzielni roln. i zarobkowo-gospodarczych, który odbywał swój pierwszy zjazd delegatów od czasu przeprowadzonej reorganizacji ruchu spółdzielczego, zrzesza obecnie 4,905 spółdzielni i 9 centrali gospodarczych, w tem 2 centrali finansowe, 3 centralne mleczarskie i 4 rolniczo-handlowe. — Spółdzielnie zrzeszone obejmują 3,294 spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe, 547 spółdzielni rolniczo-handlowych, 970 spółdzielni mleczarskich i 974 inne spółdzielnie.

Spółdzielnie kredytowe posiadały na 1935 r. 89 mil. zł. kapitałów własnych.

Spółdzielnie mleczarskie przyjęły w r. ub. 512 mil. litrów mleka od zrzeszonych rolników.

Obroty towarowe spółdzielni rolniczo-handlowych wyniosły w roku ub. 85,6 mil. zł., obroty spółdzielni rolniczo-spożywczych 16,2 mil. złotych.

Na zjeździe obecny był minister Rolnictwa Poniatowski oraz wiceminister Skarbu p. T. Lechnicki. Sprawozdania wykazały wielki rozwój zorganizowanej spółdzielczości, i to zarówno w kierunku spoistości wewnętrznej, jak i działalności gospodarczej. Zjazd powziął szereg uchwał o charakterze organizacyjnym.

Japonia wkracza do Mongolji

Dnia 18 grudnia w pobliżu mongolskiego posterunku granicznego Bulun Dersun, na południe od jeziora Buir-Nor, ukazał się samochód ciężarowy z 20 żołnierzami japońskimi. Mongolska straż graniczna dała im znać za pomocą sygnałów, że znajdują się na terytorjum mongolskim. Samochód powrócił do Mandżuko-Kuo.

Nazajutrz przybyło do Bulun Dersun 10 samochodów z 200 żołnierzami japońskimi, dwoma oficerami oraz 5 karabinami maszynowymi. Wedle doniesień agencji so-

wietkiej oficerom japońskim towarzyszył Rosjanin-białogwardziści. Oddział otoczył posterunek i otworzył ogień z karabinów maszynowych. Komendant posterunku mongolskiego, zgodnie z otrzymanymi instrukcjami, zarządził ewakuację. Japończycy jednak nie przerwali ognia. Ze strony mongolskiej padło wielu zabitych, których dokładna liczba nie jest znana. Zginął m. in. zastępca komendanta posterunku.

Władze mongolskie przystąpiły do szczegółowego zbadania ataku japońskiego. Wedle doniesień sowieckich w Ulan-Bator panował ma wielkie oburzenie.

25 osób zginęło w strasznym pożarze

Z Moskwy donoszą: Według uzupełniających wiadomości, otrzymanych z Irkucka, w czasie pożaru domu robotniczego zginęło nie 9 osób, jak pierwotnie przypuszczano, lecz 25, w tem 5 kobiet i 4 dzieci, 9 osób odniosło ciężkie poparzenia, a 17 osób lżejsze. Bliższe dochodzenie wykazało, że w całym gmachu nie było urządzeń przeciwpożarowych. Straż ogniowa przybyła na miejsce wypadku, nie uczyniła niczego dla uratowania ludzi z płonącego domu.

Niebywale zajście w klasie

W jednym z gimnazjów Lwowa uczeń jednej z niższych klas nagle wy dobył z kieszeni rewolwer benkowski i wycelowawszy go do nauczyciela p. B., zawołał: „Zabiję pana jak psa, a potem siebie!“

W klasie powstało zamieszanie. Nauczyciel chwycił ucznia za rękę, poczem obezwładnił go. Oprócz rewolweru znaleziono w kieszeni chłopca bokserski. Chłopca natychmiast wydalono ze szkoły, lecz do domu nie wrócił i jest poszukiwany przez policję. Już drugi rok był on w tej samej klasie.

Uchwały rady ministrów

W czwartek 19 bm. pod przewodnictwem premiera Kościalskiego odbyło się posiedzenie Rady Ministrów.

W pierwszej części posiedzenia Rada Ministrów załatwiła szereg spraw bieżących.

Następnie Rada Ministrów przeprowadziła dyskusję w sprawie zakończenia akcji obniżki cen przez producentów, zlecając odpowiednim organom dopilnowanie, by niżki te, sumujące się przez obniżenie taryf kolejowych, doszły w całej pełni do spożywców.

Ponadto Rada Ministrów przyjęła projekt dekretu w sprawie zwiększenia opłat od drożdży na rzecz Skarbu Państwa i samorządu przy zachowaniu do-

tyczasowej ceny dla konsumentów. Pozatem załatwiono jeszcze kilka innych spraw.

Wstrząsająca tragedia rodzinna

We wsi Mordy w powiecie siedleckim, woj. lubelskiego, miała miejsce krwawa tragedia rodzinna.

Teodor Jakimowicz podejrzewał od dłuższego czasu swą żonę Helenę o zdradę małżeńską. W związku z podejrzeniami miały miejsce częste niesnaski i awantury.

W nocy z piątku na sobotę Jakimowicz, wyprowadzony z równowagi stosunkami rodzinnymi, porwał w pewnej chwili żelazo do prasowania i kilkoma uderzeniami w głowę położył swą żonę trupem na miejscu, ciężko zranił następnie swego pasierba, 9-letniego Kazimierza Misiewicza oraz teściową Paulinę Kluj.

Jakimowicz udał się następnie do drugiego pokoju, gdzie powiesił

Wielbłądy wśród śniegu

Niecodzienne, wyjątkowe to zdjęcie: W ostatnich dniach spadł obfity śnieg w północnej Afryce. Wielbłądy kroczą wolno w tych niesamowitych warunkach, starą drogą karawanową na wyżynie Selif, koło Algieru.

Deklaracja prezydenta Benesa

Nowowyzbrany prezydent czechosłowacki E. Benesz przyjął w sobotę w obecności premiera Hodży korpus dyplomatyczny. W odpowiedzi na powinszowania, złożone przez dziekana korpusu nuncjusza apostolskiego msgr. Rittera — prezydent Benesz oświadczył, że „zarówno on osobiście, jak cały kraj pragnie dochować wierności wielkim tradycjom Masarykja w polityce wewnętrznej i zagranicznej. W polityce wewnętrznej: porządek, spokój oraz poszanowanie prawa i spra-

wiedliwości wobec poszczególnych klas i narodowości oraz stały wysiłek w kierunku postępu na polu politycznym, społecznym i gospodarczym, przy poszanowaniu swobód politycznych i religijnych. W dziedzinie polityki zagranicznej: — kontynuowanie polityki pokojowej i współpracy międzynarodowej ze wszystkimi przyjaciółmi i sąsiadami, popieranie Ligi Narodów oraz przygotowywanie zbiorowego bezpieczeństwa“.

Zarządzenie o zniesieniu opłat

W dniu 4 bm. ogłoszony został dekret Prezydenta Rzeczypospolitej o obniżeniu obciążenia daninami komunalnymi i o innych zmianach w finansach komunalnych, który, w związku z prowadzoną przez Rząd akcją opanowania kryzysu gospodarczego, znosi względnie ogranicza niektóre uprawnienia związków samorządowych do poboru danin komunalnych, a zwłaszcza obciążających ludność rolniczą.

W związku z tem Pan Minister Spraw Wewnętrznych wydał okólnik do wszystkich wojewodów, przewodniczących wydziałów w powiatach i prezydentów miast, w którym wyjaśnia:

1) że z dniem 12 grudnia r. b. musi ustać pobór na rzecz Związków Samorządowych opłat mytniczych, mostowych, kopytkowych, rogatkowych oraz postojowych na drogach i placach publicznych z wyjątkiem opłat, pobieranych za używanie targowisk, przez które rozumie należy plac publiczny, wyznaczony przez gminę na odbywanie się na nim targów i jarmarków gminnych i w tym celu odpowiednio urządzonych i utrzymanych.

Utrzymanie prawa Związków Samorządowych do poboru za korzystanie targowisk urządzonych w żadnym razie nie powinno być wykorzystane w sensie podniesienia tych opłat. Przeciwnie, pobór tych opłat powinien być ograniczony jedynie do tych targowisk, na których uzasadniony on będzie koniecznością amortyzowania kapitału zainwestowanego, oraz pokrycia kosztów utrzymania i konserwacji, przyczem wysokość tych opłat nie może przekraczać wydatków faktycznych, ponoszonych na te urządzenia.

2) Podkreślona została konieczność obniżenia dodatków komunalnych do państwowego podatku gruntowego jeszcze przed zarządzeniem obniżki tych dodatków, którą ustali Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

3) Ostateczny ubytek, spowodowany wyżej wymienionymi redukcjami danin na rzecz związków komunalnych, częściowo będzie zastąpiony zwiększeniem udziału w dodatkach komunalnych do państwowych podatków od spożycia, zużycia, względnie produkcji, oraz w ewentualnym podwyższeniu udziału powiatów we wpływach z państwowego podatku dochodowego.

Ponieważ jednak wyrównania te nie będą mogły całkowicie wyrównać uszczuplenia dochodów samorządowych przeto utrzymanie równowagi wydatków i dochodów wymagać będzie, aby samorządy przeprowadziły dalszą redukcję swych wydatków, zwłaszcza w zakresie kosztów administracyjnych budżetu administracyjnego oraz zakładów i przedsiębiorstw komunalnych.

Reklamacje gazetowe

W wypadkach niedoręczenia czytelnikom jakiegokolwiek numeru czy też numerów „Gazety Grudziądzkiej“, służy czytelnikowi prawo wniesienia pisemnej reklamacji do naszego wydawnictwa. Reklamację taką wysyła się

W NIEZAKLEJONEJ KOPERCIE

z wyraźnym na niej napisem:

REKLAMACJA GAZETOWA!

List taki, niezaklejony, z napisem „reklamacja gazetowa“ WYSYLA SIĘ BEZ NAKLEJANIA ZNACZKA POCZTOWEGO

Jeżeli na kopercie lub pocztówce nie umieści się uwagi „reklamacja gazetowa“ lub zaklei się kopertę, chociażby z napisem „reklamacja gazetowa“, to w tych wypadkach poczta pobiera dodatkową opłatę w dwukrotnej wysokości normalnej opłaty.

Czytelników naszych prosimy o dokładne zastosowanie się do wskazówek powyżej podanych, bowiem w nieodpowiedniej formie wysłane reklamacje narażają nas stale na konieczność uiszczenia wysokich dopłat.

Administracja „Gazety Grudziądzkiej“.

Prof. Piccard zrezygnował z lotu do stratosfery

Z Zurychu donoszą, że profesor Piccard oświadczył, iż niestety będzie musiał zrezygnować z projektowanego lotu do stratosfery na wysokość 30.000 m, gdyż nie udało mu się zebrać koniecznych na to środków pieniężnych.

Balon do tego lotu miał być, jak wiadomo, sporządzony w warsztatach balonowych w Jabłonie pod Warszawą.

*

Otensywa abisyńska załamała się?

Z Asmary donoszą: Próba przerwania frontu włoskiego nad rzeką Takazu może być uważana za nieudaną. W walkach po stronie włoskiej wielką rolę odegrały oddziały askarysów oraz czarnych koszul. Warunki terenowe były niezwykle trudne. Abisyńczycy zostali odparci. Straty wojsk abisyńskich mają wynosić przeszło 1000 ludzi. Samoloty włoskie zrzucały szereg bomb, które wywołały popłoch w szeregach abisyńskich.

W ciągu dnia onegdajszego samoloty włoskie dokonały 3-ch rajdów lotniczych na południowy zachód od Selaklaka, zrzucając bomby na oddziały piechoty i kawalerji abisyńskiej. Selaklaka leży w

odległości około 40 klm. na północ od rzeki Takazze. Koła włoskie podkreślają, że niebezpieczeństwo przerwania linii frontu nie istnieje. Dotychczas nie ma żadnych ścisłych danych co do liczebności abisyńskich sił zbrojnych na

odcinku rzeki Takazze. Operacje rozwijają się normalnie. W chwili obecnej trudno jest przewidzieć, w którym punkcie frontu północnego otoczona zostanie decydująca bitwa. Na froncie Somali nie zaszło nic godnego uwagi.

Rokowania o nowe umowy zbiorowe w rolnictwie

W piątek ub. tygodnia odbyło się w Min. Opieki Społecznej posiedzenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej w rolnictwie pod przewodnictwem p. nacz. Preniera i przy udziale przedstawicieli ministrów sprawiedliwości, rolnictwa

i reform rolnych oraz przy udziale przedstawicieli Związków Robotników Rolnych i Związku Ziemian.

Przedstawiciele Zw. ziemian w dalszym ciągu wysuwali żądanie obniżki płac gotówkowych dla wszystkich kategorii robotników rolnych o 20 do 25 proc.

W odpowiedzi na to niesłychane żądanie przedstawiciel robotników rolnych bardzo ostro zaatakował roszczenia obszarników, wysuwając ze swej strony szereg zmian formalnych i zasadniczych w kierunku przywrócenia zeszłorocznego wynagrodzenia.

Przedstawiciele wszystkich związków robotników rolnych poparli żądania wysunięte przez generalnego referenta związków robotników rolnych. Na tem postępowanie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej zostało zakończono.

Decyzję wydało Nadzw. Komisja w najbliższym czasie.

Na froncie południowym

Z Asmary donoszą: Na froncie południowym eskadry samolotów włoskich bombardowały nieprzyjacielskie strażnice przednie pod Anino na północ od Dolo. Były to oddzia-

ły rasa Desty Damptu. Według doniesień lotników włoskich oddziały abisyńskie na wielbłądach i na wozach ciężarowych posuwają się dziennie 20 klm naprzód.

Bomba w kościele

W czasie ostatniego bombardowania Dessie, jedna z bomb przebiła dach kościoła pod wezwaniem Matki Boskiej nie eksplozując i upadła przed wielkim ołtarzem.

Kler abisyński wypadek ten rozgłosił jako cud, w co ludność uwierzyła, będąc przekonana, że Bóg opiekuje się Abisjanami.

Jeszcze

te ostatnie dni

starego roku trzeba wykorzystać na to, by zaagitować wszystkich swoich sąsiadów i znajomych do zapisania sobie „Gazety Grudziądzkiej“. Pamiętajcie, że w styczniu nadchodzącego roku wszystkim naszym abonentom, którzy zapiszą sobi „Gazetę Grudziądzką“ na cały I-szy kwartał,

dodamy bezpłatnie

Książkowy Kalendarz Mariański

Pamiętajcie więc o tem, by przysporzyć nam na Nowy Rok jaknajwięcej abonentów.

OLBRZYMKKA...

Elsa Droyson, mierząca 2,55 przybyła w tych dniach ze swą siostrą, również olbrzymką, Brunhildą, do Londynu budząc zrozumiałą sensację.

Czy to jest w porządku?

W interpelacji ks. posła Lubelskiego do p. Ministra W. R. i O. P. znajdujemy m. in. ustęp, dotyczący podręczników w szkołach:

„W podręcznikach do szkół powszechnych, dostosowanych do nowego programu, starannie popuszczano prawie wszystko to, co ma jakikolwiek związek z Bogiem i z religią. Bardzo rzadko jest tylko jakaś wzmianka o Bogu, o Kościele i o religji i to często w sposób niewłaściwy. Tak samo w podręcznikach języka polskiego do gimnazjów dla klasy pierwszej i drugiej („Mówią wieki“) przez Juliusza Balickiego i Stanisława Maykowskiego, przedstawia się zagadnienie religijne niezgodnie z prawdą historyczną, prawie wyłącznie w świetle legend, co na życie religijne nie może mieć większego dodatniego wpływu; w tymże podręczniku zaś na klasę trzecią gloryfikuje się dwóch najbezwzględniejszych wrogów religji katolickiej: Diderota i Woltera — o żadnym zaś z wybitnych myślicieli świata katolickiego niema wzmianki.“

Rzecz charakterystyczna, że naczelnikiem wydziału programowo-oświatowego w Ministerstwie W. R. i O. P. jest p. Juliusz Balicki, który, rzecz naturalna, opinuje o podręcznikach szkolnych autora Juliusza Balickiego.

Z życia organizacyjnego w Wielkopolsce

W niedzielę, dnia 15 grudnia odbyły się dwa zgromadzenia Stronnictwa Lud. w pow. jarocińskim w Jaraczewie i Żerkowie — oba przy wypełnionych salach i ogromnym zainteresowaniu sprawami ostatniego Konkresu, S. L.

W Jaraczewie na zachodnim krańcu powiatu, zebrało się około 500 chłopów, wśród których było też dużo „młodych”. „Młodzi” endecko-faszyści przyszli w zamiarze rozbicia zgromadzenia, jednak rozsluchani w referat p. Siudaka zapomnieli o swej roli — a na zakończenie wznosili razem z chłopami okrzyk na cześć Prezesa Stronnictwa i Stron. Ludowego. Zebraniu przewodniczył p. Bączkiewicz, sekretarzował p. Królak.

P. Siudak w dwugodzinnym referacie zanalizował położenie gospodarcze i polityczne kraju, zdał sprawozdanie z Kongresu, który utrwalił wytknięte drogi S. L. w swym programie opartym na etyce chrześcijańskiej, praworządności, demokracji, przeprowadzeniu reformy rolnej i trwałemu narodowości rdzennie polskiej, której naturalnym przedstawicielem jest chłop.

W dyskusji pierwszy zabrał głos „młody” faszysta Chaczyk — syn rolnika, z zawodu stolarz, który zadał pytanie odnośnie wypadków majowych 1926 roku, i wypierał się otwartej walki z Żydami — gdyż to nie jest po katolicku. Drugi z kolei to młody emeryt, były bebesyn Błaszyk, który zlamywał ręce na widok tyłu zgromadzonych na wiecu ludowym — rwał włosy z rozpacz, że partja ludowa zaczyna przybierać na sile i urabia chłopów politycznie i oświatowo. Z tych słów widać było, że to człowiek zaprzędany obszarnikom, którzyby chętnie chłopów widzieli w ich organizacjach a nie w samodzielnym ruchu, jakim jest Stronnictwo Ludowe.

Następnie prezes Koła Kolniczeki — p. Majewski w dłuższym przemówieniu podkreślił znaczenie prasy i nawoływał do abonowania „GAZETY GRUDZIADZKIEJ” — której niejednym z dzisiejszych urzędników lub funkcyjnarzyszy zawdzięcza swe stanowiska, gdyż będąc w Westfalji uczył się czytać i pisać z „Gazety Grudziadzkiej”, a chłopci znają wielkie zasługi śp. Wiktora Kulerskiego. Z artykułów i wystąpien młodego Kulerskiego Witolda widać, że pójdzie po drogach wytkniętych przez Ojca.

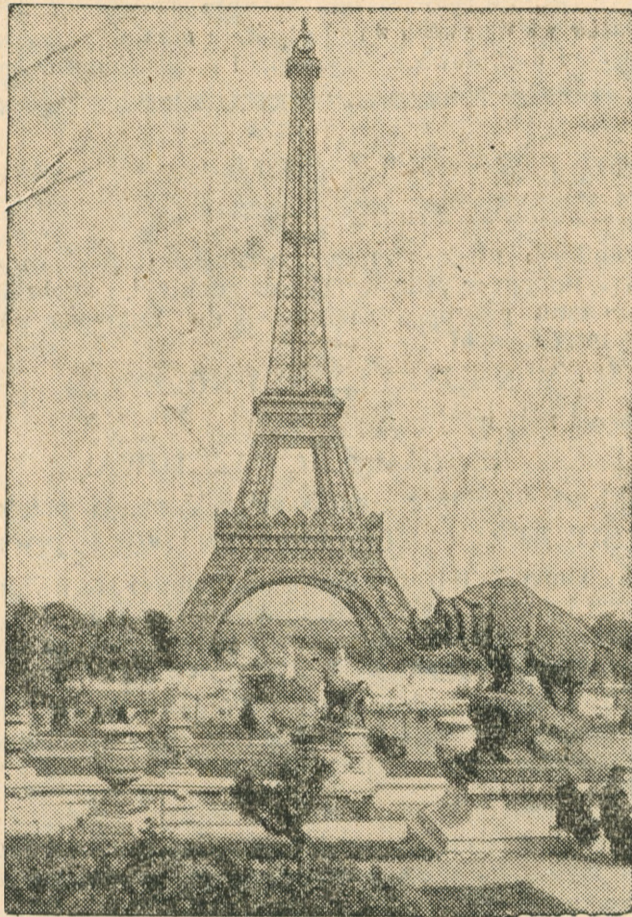
P. Majewski wykazał całą obłudę endeceji, która weiska się na wieś za pomocą „młodych” i swego piśmidła „Wielkopaplanina”, dając w prezencie robaczywe drzewka i inne zatrute obietnice. Kończąc swe przemówienie wznosił okrzyk na cześć Polski Ludowej i Prezesa Stronnictwa, co zebrani z entuzjazmem po trzykroć powtórzyli.

Inni dyskutanci solidaryzowali się z wywodami referenta i p. Majewskiego. Jako ostatni p. Siudak dał wyczerpującą odpowiedź na wszystkie zapyta-

nia, a na prowokacyjne pytanie p. Chaczyka zapytał go, czy znane mu jest stanowisko co do wypadków majowych p. Seydy, Dmowskiego i Trambczyńskiego. Oczywiście młody „endeck” tych rzeczy nie zna — więc też swoim pytaniem ośmieszył się szybko i zwił ze sali.

Po serdecznym apalu do organizowania się chłopów pod jednym sztandarem i wezwaniu do abonowania „Gazety Grudziadzkiej”, okrzykiem „Niech żyje Stronnictwo Ludowe”, zebranie zakończono.

Uczestnik.

Koniec Wieży Eiffla?

Po zburzeniu pałacu Trocadero w Paryżu podnoszą się głosy żądające zniszczenia wieży Eiffla, jako że konstrukcja jej urąga wszelkim wymogom nowoczesnej architektury i estetyki, a silne nocne jej oświetlenie przeszkadza lotnikom.

Zniżka taryf kolejowych

Z dniem 15 bm. Ministerstwo Komunikacji rozpoczęło realizować obniżkę kolejową taryfy na przewóz towarów w komunikacji wewnętrznej w myśl zasad uchwalonych przez komitet ekonomiczny ministrów.

Dotychczas obniżono taryfy na przewóz wszelkiego cukru o 14%, na naftę świetlną o 29%. Węgiel kamienny otrzymał przeciętną zniżkę taryfy o 19 proc., na Kresy Wschodnie — 31 proc., na północny obszar Pomorza, ograniczony linią kolejową Lipusz—Kościerzyna—Nygut—Starogard—Tezew — 25 proc. Dla mialu węglowego ogół na obniżka wynosi 16 proc., na Pomorze około 23 proc. Pozatem węgiel brunatny otrzymał przeciętną zniżkę 20 proc., koks węglowy około 17 proc., węgiel drzewny — 30 proc. i torf 30 proc.

Pozatem taryfa na przewóz zwierząt domowych żywych oraz ptactwa domowego obniżona zostanie w sposób wydatny, gdyż zniżka rozpoczynać się będzie od 30 proc. w górę.

Pozatem w najbliższym czasie przeprowadzone będą dalsze zniżki, które obejmą następujące towary: drewno opałowe, nie obrobione i obrobione, kopalniaki, papierówkę i wiklinę, zboża i strączkowe przetwory, zbożowe, ziemniaki świeże, buraki cukrowe, — owoce świeże, warzywa świeże i grzyby, pasze treściwe i objętościowe, surowce włókiennicze, skóry surowe, sól jadalna, sól przemysłowa i bydlęca, wapno, piasek, żwir i glina, cegła z gliny około 6 proc. itd.

Zniżki wprowadzone będą w życie stopniowo w terminie do końca stycznia 1936 r.

Po 7 latach wyjaśnia się tragedia morska

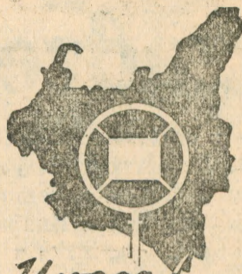
We wrześniu 1928 roku wyruszył w drogę duński statek szkolny „Köbenhavn”, mając na pokładzie 45 młodych marynarzy-uczniów i 15 oficerów. Zadaniem tego statku było odbyć daleką podróż po morzach, przeprowadzić szkolenie młodych, a w ten sposób dostarczyć krajowi nowych zaprawionych marynarzy.

Mijały dni i tygodnie, a wieści, nadechodzące drogą iskrową czy też listownie ze statku, brzmiały pomyślnie. Donoszono, że statek już opłynął Afrykę południową i przez Ocean Indyjski zmierza ku Australji, borykając się zwy-

cięsko z burzami i prądami, ale zasadniczo przy dobrem zdrowiu i

Podróż ucznia w walizce do Palestyny

Czternastoletni uczeń żydek Salomon Buchweitz z Warszawy postanowił za wszelką cenę pojechać do Palestyny. Bez wiedzy rodziców wsiał do pociągu, zdążającego do Bukaresztu, zdołał dzięki pomocy podróżnych zmylić czujność konduktora oraz władz granicznych w Śniatynie i dostał się szczęśliwie aż do Konstancy nad morzem Czarnem. Trudniej było ze sprawą przedostania się na pokład statku, lecz i tę trudność pokonano, umieszcza-

Uwaga!

Znana Aspirina „Bayera” jest obecnie wytwarzana w kraju. Jako znak dobrot i tożsamości widnieje na opakowaniach i tabletkach krzyż bayerowski.

ASPIRINA

Do nabycia we wszystkich aptekach.
Cena za 6 tabl. obecnie już tylko Zł. 0.90, za 20 tabl. Zł. 2.25

zadowoleniu załogi. Nagle jednak na wiosnę wiadomości te się urwały. wszelkie dopytywania pozostały bez skutku: statek zaginął. — Wszelkie poszukiwania zostały bez rezultatu. Społeczeństwo duńskie oplakało stratę. Rozpacz rodziców zaginionych nie miała granic.

Dopiero teraz, po przeszło 7 latach, przypadek uchylił — jak się zdaje — rąbek tej smutnej tajemnicy.

W dniu 23 czerwca rb. nadeszła mianowicie do stolicy Danji wiadomość, że w nadbrzeżnym pustkowiu połudn.-zachodniej Afryki, 70 km na północ od Swakopmund, odnaleziono resztki łodzi ratunkowej i 7 szkieletów ludzkich, przyczem strzępy ubrania wskazywały, że chodzi o marynarzy. Na tej zasadzie wypowiedziano przypuszczenie, że statek szkolny „Köbenhavn” uległ gdzie w pobliżu wybrzeża połudn. afrykańskiego nieznaną bliżej katastrofie, a część jego załogi, wsiałszy do łodzi ratunkowej, zdołała dobić do brzegu. Nieszczęśliwi rozbitkowie zginęli wskutek wyczerpania, albo z głodu. Los pozostałych towarzyszy jest w dalszym ciągu nieznaną. Być może, iż czas przyniesie jakieś nowe wyjaśnienia.

Cmentarz przedhistoryczny pod Krakowem

W Brzeziu koło Zabierzowa pod Krakowem odkopano materiały z całopalnego cmentarzyska kultury lużyckiej z końcowych okresów epoki brązu.

Badania naukowe, prowadzone z ramienia Polskiej Akademji Umiejętności, prowadził ks. Jakób Rayski, proboszcz z Bolechowie. Wśród odkopanych przedmiotów, które oddane zostały do Muzeum Archeologicznego Polskiej Akademji Umiejętności, znajdują się oprócz popielnic, czerpaków, kubków itd., rzadkie okazy glinianych łyżek, ciekawa brązowa bransoletka, brązowy sierp, oraz szpilki. Dotychczas zbadana została tylko część wielkiego cmentarzyska.

Naturalnie żydzi

Sąd wojskowy w Łodzi rozpatrywał sprawę czterech żołnierzy 4-go pułku artylerji w Łodzi, oskarżonych o agitację komunistyczną w wojsku. Na ławie oskarżonych zasiedli oczywiście Żydzi Abram Goldberg z Tomaszowa, Josek Zylberberg z Łucka, Nuchym Wejsberg z Częstochowy oraz Leon Kossowski z Łodzi.

Przewód sądowy wykazał całkowicie winę komunistycznych agitatorów. Sąd skazał: Goldberga na 8 lat więzienia, Wejsberga na 4 l., Zylberberga na 6 l., i Kossowskiego na 4 l. więzienia. Ponadto sąd postanowił wydać wszystkich z wojska.

Wiadomości bieżące

Sobota, 28 grudnia 1935 r.

Sobota: Młodzianków
Wschód słońca: 7.46; zachód 15.30
Niedziela: Tomasz
Wschód słońca: 7.46; zachód 15.31
Poniedziałek: Eugenjusza
Wschód słońca: 7.45; zachód 15.32

CHORA WĄTROBA zatrzuwa organizm

Zaburzenia w funkcjonowaniu wątroby i wydzielaniu żółci powodują swego rodzaju zatrucie organizmu, a na tem tle szereg najrozmaitszych chorób. Ziółta Magistra Wolskiego „Biliosa“ zawierająca zaane rośliny egzotyczne Combretum i Bo.do, pobudzają wątrobę do właściwej pracy oraz prawidłowego wydzielania żółci i powodują naturalne wypróżnienia. Stosują się przy cierpieniach wątroby i woreczka żółciowego (kamicy żółciowej). Ziółta ze znak ochr. „Biliosa“ do nabycia w aptekach i drogeriach (składach aptecznych) Wytwórnia Magister E. Wolski, Warszawa, Ziółta 14, m. 1.

z Pomorza

KRWAWA AWANTURA

Przed lokalem Grabego Franciszka w Redzie (pow. morski) podczas kłótni napadł na Lubnera z Redy, niejaki Kankowski. Ofiarę bestjałskiego napastnika przewieziono w stanie ciężkim do szpitala w Wejherowie. Sprawcą zajęła się policja.

10 osób zabitych czadem

W Warszawie w mieszkaniu parterowym Edwarda Klauzera, właściciela sklepu, wskutek zatrucia tlenkiem węgla, omdlało 5 osób i to Klauzer, żona jego Julja, brat K., Jan, 3-letni syn Edmund i służąca Aniela Dziewulska. Jednocześnie podniesiono alarm, że w mieszkaniu na pierwszym piętrze, należącym do Romualda Gratysa-handlowca, również zaszło 5 osób: 10-miesięczny Zdzisław, 6-letnia Irenka, 11-letnia Janina, oraz siostra Gratysowej, Halina Basińska, i nocująca przypadkowo znajoma G., Lucyna Smolińska, krawcowa.

Wielki prawdziwie
antyseptyczny
od 33 lat w służbie dzieci

Pudex Bebe Srofmara

Nieludzki leśniczy

Las państwowy w Wyszakowie pod Poznaniem był świadkiem krwawego zdarzenia, w czasie którego zginął tragiczną śmiercią gospodarz tej wioski Roch Strenk.

Chcąc sprawić dzieciom w wigiliję radość, udał się Strenk do pobliskiego lasu, gdzie zamierzał wyciąć choinkę. W chwili kiedy miał on już opuścić las i zabrać drzewko spotkał się oko w oko z leśniczym

Katastrofa niemiec. parowca Koło Gdyni

Onegdaj po północy wypłynął z portu gdyńskiego z pełnym ładunkiem węgla niemiecki statek „Kerstenmiles“ (pojemność 9000 t) Za falochronem pokład opuścił pilot portowy i statek udał się w podróż do Stokholmu pod własnym kierownictwem.

W odległości półtorej mili morskiej od wejścia do portu „Kerstenmiles“ najechał na stojący na redzie niemiecki transportowiec „Otto Alfred Müller“ (2000 tonn).

Skutki zderzenia były fatalne. W najechanym transportowcu wybita została potężna dziura i statek począł tonąć. Zaalarmowana sygnałami „Żegluga Polska“ wysłała na pomoc holowniki, które przystąpiły do ratowania załogi i statku.

Mimo zablokowania wybitego otworu w kadłubie i wypompowywania wody, statek „Otto Alfred Müller“ coraz bardziej zanurzał się i obecnie już tylko rufa sterczy ponad powierzchnią morza. Z każdej strony tonącego statku znajdują się po trzy holowniki ratownicze.

POSTRZELENIE

Niejaki Albin Lipiński w Smaldzianach (pow. chojnicki) został postrzelony prawdopodobnie przez leśn. Krupę w udo. Lipiński od dłuższego czasu był podejrzany o kłusownictwo. Sprawa zajęła się policja.

KRADZIEŻ PROSIAT

W Ratach (pow. kartuski) skradziono na szkodę Szwaby Pawła w Ratach 2 prosięta wartości 31 zł. — Tej samej nocy skradziono na szkodę Michalewicz Jana z Rą 1 prosiaka wartości 14 zł. Jako sprawcę kradzieży w obu wypadkach wykryto Falińskiego Józefa, be zstalego miejsca zamieszkania, obecnie chwilowo zamieszkałego w Ratach.

POWIEKSZANIE OBSZARU MIASTA

Rada miejska Wejherowa na wniosek zarządu miasta postanowiła włączyć w obręb miasta dobra rycerskie zwane Wejherowo-Zamek oraz miejscowości Nanice i Śmiechowo.

Zabił żołnierza awanturnika broniąc matki i siostry

Przed Sądem Okręgowym w Warszawie stanął Teofil Wilczak, który w sierpniu 1935 roku zakłął nożem szewcem Franciszka Ziółkowskiego, strzeżca 32 p. p. Jak stwierdziło przeprowadzone dochodzenie, Ziółkowski, znajdujący się w stanie podehmielonym, zaczął i chciał pobić matkę i siostrę Wilczaka. Ten zmuszony był stanąć w ich obronie, w wyniku czego wywiązała się bójka, zakończona śmiercią Ziółkowskiego.

Jak stwierdzają załączone do akt sprawy dokumenty, Ziółkowski miał w wojsku opinię awanturnika.

Po wysłuchaniu obrońcy Wilczka, adw. Koziolkiewicza, Sąd Okręgowy uniewinnił go z zarzucanego mu przestępstwa, uznając że Wilczak działał w obronie koniecznej.

Śmiały napad rabunkowy we Lwowie

Onegdaj we Lwowie we wczesnych godzinach popołudniowych w parku Jordana dokonany został napad rabunkowy na przechodzącą aleją tego parku Zofję Trabińską. W pewnej chwili podbiegło ku niej dwu młodych osobników, z których jeden wyrwał napadniętej z rąk torebkę, zawierającą 36 zł., złoty damski zegarek, nikłowy zegarek męski, złotą broszkę i rozmaite drobniaczki. Obaj rabusie po dokonanym rabunku zbiegli.

*

Tajemnicze morderstwo w lesie

W leśniczówce Smorania w powiecie błońskim (woj. warszawskie) dokonano tajemniczego zabójstwa. O świcie, kiedy do pracy przyszli robotnicy, rozległ się w lesie strzał i padł na ziemię Franciszek Waclawek. Kilku robotników, widząc to, pobiegło, chcąc ratować kolegę, lecz z krzaków wyskoczyła cała rodzina Skolkowskich, wołając, ażeby nie zbliżano się do trupa.

W toku śledztwa policja nie mogła ustalić, dlaczego zamordowano Waclawka. Wprawdzie aresztowano 58-letnią Marjanę Skolkowską, która przyznała się do zabójstwa, mówiąc, że strzeliła z dubeltówki do Waclawka, chcąc zemścić się na nim za to, że ją zaczął. Okoliczności, towarzyszące morderstwu, zaprzeczyły jednak winy Skolkowskiej, która u sędziego śledczego odwołała swe zeznania i oświadczyła, że prawdziwym mordercą jest nie ona, lecz jej syn. Syna swego chciała ochronić przed grożącą mu odpowiedzialnością i dlatego sama przyjęła winę na siebie.

*

Zuchwały rabunek w biały dzień

Do zagrody rolnika Łobarskiego w Kokeczynie, pow. wrzesińskiego w południe przybyli dwaj nieznani osobnicy, pytając się o synów Franciszka i Stanisława. Gdy im oświadczone, że synowie poszli do kościoła, wyrazili chęć zaczekania aż do powrotu synów z kościoła, albowiem mieli rzekomo ważny interes do wspomnianych synów. Łobarscy, nie przeczuwając nic złego, uraczyli nieznanych osobników posiłkiem, poczem ci zwiedzili zagrodę gościnnego Łobarskiego, przypuszczalnie dlatego, aby zobaczyć, czy w zagrodzie, prócz Łobarskich, niema jeszcze

innych osób. Gdy się już upewnili, powrócili do mieszkania i przystąpili do wykonania swego planu. Łobarskich, będących już w podeszłym wieku, powalono na podłogę, następnie powiązano i umieszczono pod stołem. Po dokonaniu tego, przystąpiono do plondrowania mieszkania. Znaleziono asygnyaty pożyczki konwersyjnej na kwotę około 2000 zł. oraz 10 zł. gotówki bandyci zrabowali i pospiesznie oddalili się z wioski.

Energiczne dochodzenia w tej sprawie prowadzi policja.

*

Małopolska.

KARA ZA UCIEZKĘ DO SOWIETÓW.

Przed sądem okręg. w Stanisławowie odpowiadali znany działacz komunistyczny, 23-letni krawiec Wasyl Tomyn, oskarżony, iż na wiosnę br., chcąc się uchylić od służby wojskowej, zbiegł na terytorjum Sowieców. Władze sowieckie odstawiły zbiegłego krawca do polskiej granicy i oddały w ręce K.O.P. Komunistę skazany został na rok więzienia.

Wielkopolska.

PONIÓSŁ ŚMIERĆ KRADNAC CHOINKĘ.

W lesie państwowym w Wyszakowie, pow. Środa, w Wielkopolsce, wydarzył się ostatnio tragiczny wypadek którego ofiarą padł gospodarz Roch Stręk. Udał się on do lasu, w którym polowy Mańczak pilnował nagromadzonego zapasu drzewek świątecznych. Zauważywszy, że Stręk zamierza ukraść jedno z drzewek, wezwał go do zatrzymania się, a wobec nieusłuchania rozkazu, strzelił do niego z dubeltówki, zabijając go na miejscu.

OKRADLI PASTORA

W nocy na 23 grudnia dokonano w Lesznie w Wielkopolsce włamania do mieszkania pastora Smenda, położonego w pobliżu kościoła ewangelickiego. Stwierdzono, że sprawcy włamania weszli przez okno do biblioteki i zabierali się do obrabowania kasy, czego jednak nie dokonali, kontentując się zabraniem aparatu fotograficznego, lornetki i innych sprzętów wartości 500 zł.

Radjowy program rolniczy od 29 grudnia do 4 stycznia 1936 r.

W niedzielę dnia 29 grudnia o godz. 9,03 wszystkie rozgłośnie Polskiego Radja transmitować będą z Warszawy „Gazetkę Rolniczą“ o aktualnych zdarzeniach i sprawach dotyczących naszej wsi. „Gazetkę“ opracuje p. Stanisław Jagiełło.

O godz. 15,00 Rozgłośnia Wileńska wystąpi w t. zw. „Audyjacji dla wszystkich“, którą transmitować będą wszystkie Rozgłośnie.

O godz. 15,30 p. Stanisław Prus-Wisniewski w „Przeglądzie rynków produktów rolnych“ zapozna słuchaczy wiejskich z konjunkturą i cenami na najważniejsze płody rolne w okresie przed i po świątecznym.

O godz. 15,45 pogadankę p. t. „Pamiętajmy o naszych sprzymierzeńcach“ wygłosi Kierownik Sekcji Ochrony Ptaków przy Lidze Ochrony Przyrody p. Władysław Rydzewski, Nadszedł okres, kiedy rok rocznie kończymy przy gotowaniu przed ostremi mrozami. Zapobiegliwość nasza, niestety, pomija bardzo często skrzydlate stworzenia, ptactwo, które doprawdy zasługuje na miano sprzymierzeńców człowieka. Słyższy się nieraz zdania czy rzeczywiście warto poświęcać czas na zajmowanie się ptakami, czy one przedstawiają dla człowieka jakąkolwiek wartość? Nie wszyscy bowiem zdają sobie sprawę, że jedynymi, nieocenionymi pomocnikami człowieka w walce ze szkodnikami owadziemi są ptaki. Zresztą wystarczą przytoczyć cyfry wynoszące około miljarde złotych strat spowodowanych w naszym rolnictwie przez szkodniki. Zatem ochrona ptaków i pomoc w przetrzymywaniu stanowi już całkiem zagadnienie.

W poniedziałek dnia 30 grudnia o godz. 18,55 inż. Wacław Tarkowski w „Skrzynce rolniczej“ udzieli porad i odpowiedzi na korespondencję wiejskich słuchaczy.

We wtorek dnia 31 grudnia o godz. 18,5 inż. Zygmunt Kobylński w pogadance p. t. „Młodzież wiejska na progu nowego roku“, przypomni o rachunku zysków i strat osiągniętych w pracy społecznej i gospodarczej Przysposobienia Rolniczego Młodzieży Wiejskiej.

W środę dnia 1 stycznia, t. j. w pierwszy dzień Nowego Roku o godz. 15,00

Rozgłośnia Wileńska nada do wszystkich Rozgłośni Polskiego Radja „Audyjacje dla wszystkich“.

O godz. 15,45 dorocznym zwyczajem prof. Biedrzycki, znany gawędziarz radjowy w gawędzie p. t. „Dosiego Roku“, życzyć będzie rolnikom... czego? radzimy posłuchać.

W czwartek, dnia 2 stycznia o godz. 18,55 pogadanka p. t. „Poznajmy przepisy finansowo-rolne“ inż. Fryderyka Zolla.

W piątek, dnia 3 stycznia o godz. 18,55 „Skrzynka rolnicza“ inż. Wacława Tarkowskiego.

W sobotę, dnia 4 stycznia o godz. 18,55 „Przegląd rolniczej prasy“ w opracowaniu inż. Ireny Niewodniczańskiej (transmisja z Wilna).

Kto miał szczęście?

W dodatkowym ciągnięciu gwiazdkowym Loterii Państwowej głównie wygrane padły na numery:

Zł. 20.000 na nr.: 25705
Po zł. 5.000 na n-ry: 101049 108093 152833 156897 180433 183605.

Po zł. 2.000 na n-ry: 35736 46660 49724 50595 92221 98023 105651 104898 132392 168191.

Po zł. 1.000 na n-ry: 968 1005 1400 4193 3712 1545 2075 6582 6784 12507 13928 13633 13478 14731 16846 18862 23714 24913 28399 29000 32012 35635 41125 41199 42826 46860 46741 49674 54900 55782 58352 58727 61916 65266 68090 68849 69776 70216 72324 75958 78478 75535 83366 85249 86994 87227 88406 95294 96527 100170 101416 103527 104617 107840 109817 110671 111454 110567 112715 112933 114591 121411 128313 129119 130986 131441 134183 136914 135819 136372 138209 141471 142057 132330 146146 147561 151521 156611 157527 157906 156363 157892 158777 161107 162038 162745 160965 160817 165384 166810 168429 170762 172316 181183 183821.

Radjoprogram z Warszawy

Sobota, 28. XII. — 12,03 Dziennik południowy; 12,15 Muzyka lekka; 13,25 Chwilka gospodarstwa domowego; 14,30 Koncert; 15,00 Dziu-dzitsu — humoreska; 15,30 Muzyka; 16,30 Skrzynka techniczna; 16,45 Cała Polska śpiewa;

17,00 W krainie marmurów — odczyt; 17,15 Nowości z płyt; 17,45 Pogadanka o orle; 17,50 Pułtusk — pogadanka; 18,00 Świat za drzwiami; 18,30 Przegląd wydawnictw; 18,40 Pogadanka społeczna; 18,55 Zemsta — feljeton prawno-społeczny; 19,50 Pogadanka aktualna; 20,00 Koncert; 20,45 Dziennik wieczorny; 20,55 Obrazki z Polski współczesnej; 21,00 Rodakom na obczyźnie; 21,45 Uśmiech Poznania — humor regionalny; 22,15 Koncert; 23,03 Muzyka taneczna.

Niedziela, 29 grudnia 1935 r.

Godz. 9,00 Audycja poranna. — 10,00 Nabożeństwo z Torunia. 12,03 Przegląd teatralny. 12,15 Poranek muzyczny. 10,00 „Wyjazd do ciotki“, fragment powieści). 14,20 Muzyka lekka. 15,00 Godzina rolnika. 16,00 „Łamigłówek“ dla dzieci. 16,15 Nasza Marynarka gra. 16,45 Cała Polska śpiewa. 17,00 Muzyka taneczna. 17,40 Mi-gawki regionalne. 18,40 Wiadomości sportowe. 18,45 Teatr Wyobraźni. 19,15 Co czytać? 19,30 Na wesolej lwowskiej fali. 20,00 Muzyka. 20,10 Straszny Dwór. 21,00 Dziennik wieczorny. 21,55 Obrazy w Roz-galinie (feljeton).

Poniedziałek, 30 grudnia 1935 r.

Godz. 12,03 Dziennik południowy. 12,15 Koncert. 13,25 Chwilka gospodarstwa do-mowego. 15,30 Koncert. 16,15 Muzyka. 16,45 „Wysoka eksmisja“ — skecz. 17,00 „Babska ciekawość, pogadanka. 17,15 Mi-nuta poczi. 17,50 Zielony krzew jemioli, pogadanka. 18,00 Recital śpiewaczy. 18,30 Listy od dzieci. 18,55 Skrzynka rolnicza. 19,50 Pogadanka aktualna. 20,30 Arje. 20,45 Dziennik wieczorny. 20,55 Obrazki z Pol-ski współczesnej. 21,00 Koncert Polskiej Kapeli Ludowej. 21,30 Wieczór literacki. 22,00 Koncert symfoniczny. 23,05 Muzyka taneczna.

Wtorek, 31 grudnia 1935 r.

Godz. 12,03 Dziennik południowy. 12,15 Melodie z roku 1935. 13,30 Z rynku pra-cy. 15,30 Koncert. 16,00 Słuchowisko dla młodzieży szkolnej. 16,15 Lekkie melodie i piosenki. 16,45 Cała Polska śpiewa. 17,00 Jak powstał kalendarz, odczyt. 17,15 Płyty dla znawców.

Abonent Polsk. Radja nr. 500.000

Niezależnie od powyższego konkur-su, abonent radjowy, któremu przypadnie w udziale tytuł 500-tysięcznego ra-djoabonamentu, otrzyma cenny upomi-

nek. Podarki pamiątkowe otrzymała również ci abonenci, którzy będą zare-jestrowani jako numery: 499.996, 499.997, 499.998, 499.999, oraz 500.001, 500.002, 500.003 i 500.004.

Odpowiedzi Redakcji

— Gawron Stanisław, Zagajów. — Abon. opł. do 1. II. 36 r.

— Panu Sylw. Warosiowi, Meżyk, poczta Miały: Minister Sprawiedliwości wydał rozporządzenie, regulujące sposób umorzania zaległych kosztów sądowych z tytułu postępowania cywilnego, ustalonych prawomocnie, których dłużnik mimo wezwania nie uiszczył.

W myśl rozporządzenia w wypadkach, w których natychmiastowe ściągnięcie zaległych kosztów byłoby połączone ze zbyt ciężkimi skutkami dla płatnika, spłata może być rozłożona na raty lub odroczone najwyżej na okres 2-letni, przy czym koszty poniżej 10 zł nie mogą być rozkładane na raty.

Jeżeli zaległe koszty sądowe, pomimo rozłożenia na raty, lub odroczenia zapłaty nie zostały uiszczzone, mogą być umorzone w całości lub części, jeżeli przeprowadzona egzekucja pozostała bez dodatniego wyniku, a dłużnik wykaże, że nie posiada majątku, albo że egzekucja pozbawi go jedyne-go źródła dochodów.

Zaległości z przed dawnych lat ulegają umorzeniu z urzędu.

Kompetencja do rozkładania na raty zaległych kosztów do wysokości 300 złotych należy do prezesa Sądu Apela-cyjnego, ponad 300 zł do Ministra Spra-wiedliwości.

— Panu W. K., Lublin, ul. Podwale, Klasztor Mis.: Ustawę o opłatach stem-powych z dnia 1 lipca 1926 r., poz. 413 Dz. Ust. uzupełniono obwieszczeniem Ministra Skarbu z dnia 7 czerwca 1935 roku, poz. 404 Dz. Ust. — Według tegoż obwieszczenia prawo Państwa do za-dania opłaty stempowej przedawnia się z upływem lat pięciu, licząc bieg od dnia, w którym opłata winna być uiszczona. Przedawnienie nie biegnie w czasie wykonywania umowy. Bieg przedawnienia przerywa się przez wszelkie czynności urzędowe, odnoszą-ce się do wymiaru lub uiszczenia opła-ty, o ile podatnik został o tych czynno-ściach urzędownie zawiadomiony. Od dnia zawiadomienia liczy się nowy o-kres 5-letni.

PRAKTYCZNE PRZEPISY

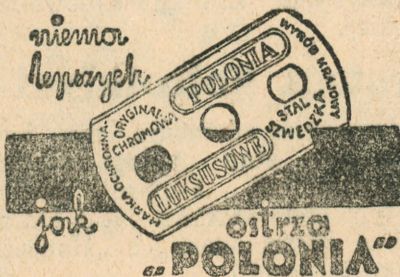
SMAZENIA KONFITUR SPORZĄDZANIA KOMPOTOW I SOKOW przez

ROŻĘ MAKAREWICZOWĄ
CENA Z PRZESYŁKĄ ZŁ. 2,25.

Przesyłkę uskuteczniamy za poprzednim nadesłaniem należności. Pieniądze wpłacić można w każdym Urzędzie Pocztowym za pomocą prze-kazu rozrachunkowego

Zamówienia przesyłać należy:

Zakł. Graficzne i Wydawnicze WIKTORA KULERSKIEGO w Grudziądzu - Pomorze.

Nawozy i nawożenia

(Z 20 rycinami w teksie)

Opr. Prof. Dr. M. Górski

Cena wraz z przesyłką zł. 1,50

Przesyłkę uskuteczniamy za poprzednim na-desłaniem należności. Pieniądze wpłacić można w każdym Urzędzie Pocztowym na konto nasze w P. K. O. Poznań 200 420

Zamówienia przesyłać należy:

Zakł. Graficzne i Wydawnicze WIKTORA KULERSKIEGO w Grudziądzu.

Agenci

do sprzedaży kos wiedeńskich po wsiach poszukiwani. Zgł. z życiorysem adresować: Warszawa, skrytka poczt. nr. 676

Śkład

z mieszkaniem zaraz do wy-najęcia. Grudziądz Pań-ska 23. 169

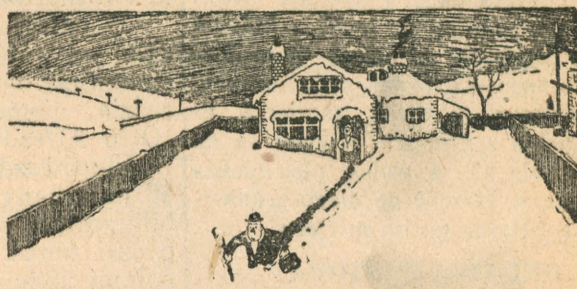
Dojarz

do 16 krów potrzebny od 1 IV 36 r. Zawacki, Szyn-bruk Pomorze

Reklama

jest

dźwignią handlu

DOBRA DADA.

Jeśli chcesz zdażyć jeszcze na pociąg o 8,50, to musisz się bardzo spieszyć.